

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 3 april 1936 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående giltighetstiden för vissa tullsatser.

(1:a avd.)

I en den 28 februari 1936 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 122, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning angående giltighetstiden för vissa tullsatser.

Härigenom förordnas som följer:

Där i tulltaxan eller i författning om tillägg till tulltaxan särskild tullsats är åsatt vara, som inkommer under viss del av året, skall, med ändring av vad sålunda stadgats, tullsatsen erhålla giltighet under ifrågavarande del av året oavsett den tidpunkt, då varan må anses hava inkommit.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, men skall icke äga tillämpning å vara, som inkommit före ikraftträdandet.

Till belysande av den föreliggande frågan torde den med propositionen framlagda utredningen i ärendet böra här återgivas.

Enligt förordningen den 31 januari 1932 (nr 15) med tillägg till gällande tulltaxa i dess lydelse enligt kungörelser den 31 maj 1935 (nr 222) och den 18 juli 1935 (nr 472) äro till tulltaxen 67 (stat. nr 130—132) hänförliga äpplen, päron och andra frukter, med undantag av pomeranser, belagda med tilläggstull av 10 kronor för 100 kilogram, för så vitt de »inkomma» under

vissa i förordningen angivna tider. Tilläggstullen utgår för äpplen inkommande under tiden 1 juli—31 december, för päron inkommande under tiden 1 juli—30 november och för andra här avsedda frukter inkommande under tiden 1—31 januari eller 1 maj—31 december.

Även beträffande vissa andra vegetabiliska produkter har tullbeskattningen gjorts beroende av tiden för inkommandet. Bestämmelser härom ha meddelats dels i 1929 års tulltaxa och dels genom förordningar och kungörelser den 31 januari 1932 (nr 15), den 4 november 1932 (nr 512), den 13 mars 1933 (nr 77), den 27 april 1934 (nr 90) och den 21 augusti 1935 (nr 491 och 492). Bestämmelserna avse vissa varuslag hänförliga till tulltaxenr 48—51, 55, 56, 57: 1—3, 65 och 66 (stat. nr 103, 105—107, 112, 113—115, 116: 2, 128 och 129).

Någon allmän regel angående den tidpunkt, då vid tillämpning av de ifrågavarande bestämmelserna en vara skall anses ha »inkommit», är icke stadgad. Lösningen av frågan, huru den säsongvis återkommande övergången från en tullsats till annan skall med avseende å olika förtullningsfall äga rum, har därför blivit beroende på praxis. Däremot är ett närliggande spörsmål, nämligen om tillämpningen vid förtullning av nya eller ändrade beskattningsföreskrifter, reglerat genom allmänna bestämmelser, vilka såvitt angår de viktigare förtullningsfallen återfinnas i tullstadgan den 7 oktober 1927 (nr 391) och frihamnsstadgan den 8 november 1935 (nr 553).

Vid förtullning i tullinlandet skola enligt 145 § tullstadgan, där ej annorlunda förordnas, de taxor och författningar tillämpas, som gälla den dag, från vilken anstånd med fullgörande av de med förtullningen sammanhängande förpliktelserna mot tullverket skall enligt 168 eller 169 § beräknas. Inne bördnen härav är i stort sett *dels* att vid direkt förtullning de taxor och författningar skola tillämpas, som gälla den dag, då godset mottagits av vederbörande tullanstalt, d. v. s. då denna erhållit fartygs-, bantågs-, fordons-, luftfartygs- eller postanmälan, därå godset vid inkommandet varit uppfört, eller transitförpassning, som åtföljt godset, *dels ock* att vid förtullning från tullager den dag, då godset anmälts till förtullning, är avgörande i samma hänseende.

Beträffande säsongtullarna är, såsom förut nämnts, enligt tulltaxeförfattningarnas ordalydelse tidpunkten för inkommandet avgörande. I praxis har vid förtullning i tullinlandet godset ansetts såsom inkommet, då det i nyss angivna bemärkelse mottagits av tullanstalten. Vid direkt förtullning har följaktligen övergången från en säsongtullsats till annan kommit att försiggå efter samma regler som vid en beslutad tulltaxeändring. Vid förtullning från tullager åter har tullsatsen ansetts bero av den tid, då varan före uppläggningsmottagits av vederbörande tullanstalt, och icke, såsom fallet är vid en tulltaxeändring, av den tid, då varan anmälts till förtullning från tullagret. I sist angivna hänseende stödjer sig praxis på beslut av generaltullstyrelsen och kammarrätten i ett under giltighetstiden för tidigare tullförfattningar handlagt anmärkningsmål. Nya likartade mål, där generaltull-

styrelsen intagit samma ståndpunkt, bero för närvarande på kammarrättens prövning.

Vad härefter angår *förtullning i frihamn*, må först erinras om innehållet av vissa bestämmelser, som gällt intill ingången av år 1936, då frihamnsförordningen den 31 maj 1935 (nr 250) och frihamnsstadgan den 8 november 1935 (nr 553) trätt i kraft.

Enligt § 19 mom. 1 första stycket i 1907 års frihamnsförordning i dess lydelse enligt förordning den 8 juni 1923 (nr 198) skulle förtullning av gods, som infördes från frihamn, ske efter de taxor och författningar, som voro gällande, då införseln ägde rum, och var Kungl. Maj:t bemyndigad att meddela föreskrifter i fråga om tidpunkten, då införseln skulle anses vara verkställd. Vidare ägde Kungl. Maj:t enligt momentets andra stycke medgiva, att på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämde, gods, som direkt från utrikes ort införts med fartyg till frihamn och där icke varit upplagt för lagring, finge förtullas efter taxor och författningar, som gällt vid visst tidigare tillfälle efter fartygets ankomst till frihamnen.

De sålunda åsyftade närmare bestämmelserna funnos meddelade i kungörelsen den 30 maj 1930 (nr 179) angående den tidpunkt, då införsel från frihamn skall anses vara verkställd, m. m. Den ifrågakvarande tidpunkten var i §§ 1 och 2 av kungörelsen för de viktigare fallen så bestämd, att införseln skulle anses äga rum, då godset lämnade frihamnsområdet eller dess inlastning å fartyg, järnvägsvagn eller fordon för befordran från frihamnen avslutades, dock att införseln skulle anses äga rum redan vid förtullningsangivningen, därest godset i samband därmed ställdes under tullverkets kontroll eller viss särskild tillsyn av frihamnsförvaltningen. Beträffande i § 19 mom. 1 andra stycket av 1907 års frihamnsförordning avsett, med fartyg ankommet gods stadgades i § 3 av 1930 års kungörelse, att godset finge under vissa villkor förtullas efter de taxor och författningar, som gällt den dag, då föreskrivet bevis om gjord anmälan av fartygets ankomst avlämnats till tullförvaltningen i frihamnen.

I praxis tillämpades de i §§ 1 och 2 av kungörelsen förekommande bestämmelserna om tidpunkten för införsel från frihamn jämväl då det gällde att i fråga om säsongtull underkastade varor avgöra, när inkommandet från frihamn ägt rum. Däremot ansågos bestämmelserna i § 3 icke äga avseende å säsongtullarna, enär de icke berörde frågan om när införsel skulle anses ha skett utan fastmer, i överensstämmelse med avfattningen i denna del av grundstadgandet i frihamnsförordningen, gingo ut på tillämpning av taxor och författningar gällande vid viss tidpunkt före införseln.

Den nya frihamnsförordningen innehåller icke någon motsvarighet till § 19 mom. 1 i den äldre förordningen. Spörsmålet om de taxor och författningar, efter vilka förtullning i frihamn bör ske, är i sin helhet behandlat i frihamnsstadgan (62 §). De nya bestämmelserna gå direkt ut på angivande av de tidpunkter, vilka skola vara avgörande i fråga om tillämpningen av olika taxor och författningar, och innefatta icke någon tolkningsregel om den tid-

punkt, då införsel från frihamn skall anses vara verkställd. Huvudregeln är, att vid förtullning i frihamn de taxor och författningar skola tillämpas, som gälla den dag, då tullklareringsattest å godset utfärdas. Regeln jämkas genom bestämmelser, enligt vilka, därest godset före nämnda dag förts över frihamnsgränsen eller gjorts till föremål för vissa därmed jämförliga åtgärder, de taxor och författningar skola tillämpas, som gällde då detta skedde. Vid sidan av huvudregeln är möjlighet anvisad att efter särskilt yrkande erhålla tillämpning antingen av de taxe- och författningsbestämmelser, som gälla den dag, då yrkandet framställes, eller ock av de bestämmelser, som gällde den dag, då godset ankommit till frihamnen. Tillämpning av de å ankomstdagen gällande bestämmelserna kan, i olikhet mot vad förut varit fallet, ifrågakomma oavsett huru godset försänts till frihamnen och huruvida detsamma där varit upplagt för lagring. Å andra sidan förutsättes för dylik tillämpning bland annat, att yrkande därom framställes inom trettio dagar från ankomsten. Dessutom skall enligt 70 § frihamnsstadgan tiden för anstånd med fullgörande av de med förtullningen sammanhängande förpliktelseerna gentemot tullverket i nu avsedda fall räknas från ankomstdagen.

I och med tillkomsten av de nya frihamnsförfattningarna torde frågan om tillämpningen av gällande säsongtullbestämmelser vid förtullning i frihamn ha kommit i ändrat läge, då någon tolkningsregel om när införsel från frihamn skall anses äga rum icke längre finnes. Vid frånvaro av en dylik tolkningsregel synes det ligga närmast till hands att anse inkommandet från frihamn äga rum vid den tidpunkt, då varan lämnar frihamnens område. Under sådan förutsättning blir angivna tidpunkt städse avgörande för tillämpningen av säsongtullsatserna, därest bestämmelserna därom bibehållas vid sin nuvarande lydelse.

Fråga om ändring i nu berörda hänseende av vissa säsongtullbestämmelser har redan före utarbetandet av de nya frihamnsförfattningarna väckts av *generaltullstyrelsen* i en till Kungl. Maj:t ställd, den 20 januari 1934 dagtecknad skrivelse, i vilken framställts förslag till sådan ändring av då gällande bestämmelser om tilläggstull å till stat. nr 130—132 hänförlig frukt, att tilläggs-tullens uttagande gjordes beroende av den tid, då den införda varan utlämnades från tullverket. I berörda skrivelse anförde styrelsen, att syftet med den vid 1933 års riksdag vidtagna ändring i förordningen den 31 januari 1932 (nr 15), genom vilken frukt inkommande under viss tid befriats från tilläggstull, enligt vad styrelsen trodde sig kunna förutsätta varit att lindra tullbeskattningen å den frukt, som under denna tid bleve tillgänglig för konsumtion inom landet. Detta syfte torde, yttrade styrelsen vidare, i stort sett motsvaras av den tillämpning, bestämmelsen erhöle vid förtullning i frihamn. Vad åter beträffade förtullning i tullhamn, torde ett delvis motsatt förhållande komma att råda. I avseende härå erinrade styrelsen, att tullsatsen vid förtullning från tullager i praxis ansetts bero av den tid, då varan före uppläggningen införts till riket, och icke, såsom vid beslut om taxeändring, av tiden för anmälan till förtullning. Styrelsen anförde i anslutning härtill:

En dylik tillämpning av bestämmelsen angående tilläggstull å frukt syntes i betraktande av det förut antydda syftet med bestämmelsen mindre tillfredsställande. I synnerhet beträffande en vara som frukt innebure också olikformigheten i tillämpning vid förtullning i frihamn och i tullhamn avsevärd olägenhet med hänsyn till de jämförelsevis långa lagringstider, som kunde ifrågakomma, samt de betydande summor, tullskillnaden kunde komma att representera. På grund härav hade styrelsen ansett sig böra ifrågasätta en jämkning i avfattningen av den ifrågavarande bestämmelsen, och hade det därvid synts ur olika synpunkter lämpligast, att tilläggstullens uttagande generellt gjordes beroende av den tid, då importvaran frigjordes till förbrukning inom riket, d. v. s. utlämnades från tullverket.

Styrelsen erinrade vidare, att även beträffande andra vegetabiliska livsmedel bestämmelser vore meddelade, vilka gjorde tullbeskattningen beroende av tiden för inkommandet. Då emellertid något påtagligt behov av en motsvarande författningsändring i fråga om de sålunda åsyftade varuslagen icke syntes vara för handen, hade styrelsen trots sig böra inskränka sitt ändringsförslag till frukt.

Kommerskollegium lämnade i utlåtande den 2 februari 1934 generaltullstyrelsens förslag utan erinran.

Det av generaltullstyrelsen anmärkta förhållandet har sedermera även påtalats av *Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare* i en till finansdepartementet inkommen, den 2 november 1935 dagtecknad framställning. Handelskammaren vänder sig mot att en importör, som under tiden för tilläggstullens utgående mottager äpplen eller päron från utlandet men icke uttager varan i fria rörelsen förrän efter den 31 december respektive den 30 november, blir nödsakad att erlagga tilläggstull, om frukten upplagts å tullager men icke om den upplagts i frihamn. I framställningen anföres vidare i huvudsak följande:

Vid denna tillämpning komme bestämmelserna om tilläggstull att uteslutande drabba den från frihamn avlägset boende importören, vilken antingen nödgades erlagga tilläggstull eller vidkännas ökad fraktkostnad m. m. för transport från frihamnen till den slutliga bestämmelseorten. Avsikten med tilläggstullen hade givetvis endast varit att skydda fruktodlarna inom landet mot konkurrens av den utländska frukten men däremot icke att särskilt gynna de importörer, som hade sina verksamhetsfält i närheten av en frihamn. Detta skydd för de svenska fruktodlarna rubbades icke, om de avlägset från frihamn boende fruktimportörerna skulle i tullhänseende erhålla samma förmåner som de i närheten av frihamn boende.

Handelskammaren hemställer fördenskull om sådan ändring i nu gällande bestämmelser, att importör, vilken upplade importerad vara å tullager i tullhamn, i tullhänseende bleve jämställd med importör, som upplade sådan vara i frihamn.

Av viss betydelse i förevarande hänseende äro även de spörsmål angående åvägabringande av möjlighet till lagring i frihamn av gods efter därstädes verkställd förtullning, vilka berörts i 1931 års frihamnssakkunnigas betänkande (statens offentliga utredningar 1934: 36, sid. 216) samt i propositio-

nen nr 166 till 1935 års riksdag (sid. 36) och riksdagens bevillningsutskotts däröver avgivna betänkande nr 36 (sid. 23 och 31). I nämnda sammanhang har uppmärksamheten blivit fäst å de störningar i frihamnarnas lagringsrörelse, som kunna uppkomma, då förestående höjningar i införselbeskattningen föranleda ett påskyndande av varors förtullning och därmed även av deras uttagande från frihamnslagren. Ett undanröjande så långt det vore möjligt av nu antydda olägenheter har framhållits såsom en angelägenhet av synnerlig vikt för rörelsens rationella bedrivande. Lagringsfrågan har numera blivit reglerad genom en i 72 § av den nya frihamnsstadgan meddelad föreskrift av innebörd, att generaltullstyrelsen eller efter dess bemyndigande tullanstalt, där särskilda skäl föreligga, äger medgiva förlängning intill högst ett år av den eljest fastställda tiden för uttagande av till förtullning i frihamn anmält gods.

Med hänsyn dels till vad som anförts i framställningarna om ändrade säsongtullbestämmelser, dels ock till det förändrade läge, i vilket frågan om tillämpningen av de nu gällande bestämmelserna kommit genom de nya frihamnsförfattningarna, har det funnits påkallat att upptaga spörsmålet om regleringen av säsongtullsatsernas tillämplighet i olika fall av förtullning till övervägande under beaktande i ett sammanhang av de på frågan inverkan omständigheterna, sådana de numera föreligga. Efter en inom finansdepartementet verkställd förberedande utredning, som framlagts i en den 12 november 1935 dagtecknad promemoria, ha utlåtanden i ämnet införskaffats från generaltullstyrelsen, kommerskollegium, traktatberedningen och lantbruksstyrelsen. Kommerskollegium har jämväl överlämnat yttranden från flertalet handelskamrar, frihamnsförvaltningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt Sveriges köpmannaförbund och Sveriges grossistförbund.

I den inom finansdepartementet utarbetade promemorian uppställas från förut angivna utgångspunkter tre alternativ, som synts närmast kunna komma i betraktande vid frågans övervägande. Härom anföres i promemorian:

Vid bibehållande av säsongtullbestämmelsernas nuvarande lydelse efter ikraftträdandet av de nya frihamnsförfattningarna torde det kunna antagas, att en ändring av tillämpningen vid förtullning i frihamn kommer att föranledas därav, att någon tolkningsregel om när införsel från frihamn skall anses äga rum icke längre finnes. Vid frånvaro av en dylik tolkningsregel synes det ligga närmast till hands att anse inkommandet från frihamn äga rum vid den tidpunkt, då varan lämnar frihamnens område. Under sådan förutsättning blir angivna tidpunkt städse avgörande för tillämpningen av de olika tullsatserna. Vid övergången till lägre tullsats torde det härvid icke bliva fråga om några jämkningar av nämnvärd praktisk betydelse. Vid övergången till högre tullsats åter kan varuhavaren icke längre försäkra sig om tillämpning av den lägre tullsatsen genom att före övergången anmäla varan till förtullning och ställa den under särskild kontroll, utan måste han tillse, att varan förtullas så tidigt, att den hinner lämna frihamnen före övergången. Han blir därvid också ur stånd att begagna sig av den lagringsmöjlighet, som avses i 72 § i den nya frihamnsstadgan.

Samma konsekvenser för frihamnarnas del skulle inträda vid genomförande av *generaltullstyrelsens* förslag att göra tullsatsen beroende av tiden för utlämnandet från tullverket. I frihamn förtullat gods måste nämligen vid införsel annorledes än med post hållas under tullverkets kontroll, tills det lämnar frihamnsområdet, och kan följaktligen icke dessförinnan anses såsom utlämnat från tullverket.

Vad beträffar införsel över tullhamn, skulle styrelsens förslag vid övergången till lägre tullsats innebära den fördelen för importören, att han i avvaktan på övergången kan verkställa införseln och eventuellt upplägga varan på tullager utan att fördenskull drabbas av den högre tullen, när varan efter övergången uttages i fria rörelsen. Det av Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare uttalade önskemålet skulle härigenom bli tillgodosett. Vid övergången till högre tullsats innebär förslaget däremot en skärpning, i det att för undgående av den högre tullsatsen fordras, att varan före övergången icke blott inkommit utan även gjorts till föremål för samtliga på tullverket och varuhavaren ankommande åtgärder, så att den hunnit utlämnas i fria rörelsen.

En reglering av de ifrågavarande spörsmålen kan möjligen även tänkas ske på det sätt, att de allmänna reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § i den nya frihamnsstadgan göras tillämpliga i fråga om tullsatserna. Även för sådant ändamål erfordras ändring av säsongtullbestämmelserna. Ändringen skulle gå ut på att tilläggstullens utgående gjordes oberoende av tiden för »inkommandet» och i stället förordnandet om tilläggstull förklarades skola gälla endast under viss bestämd tid av året.

Vid en sådan ändring skulle det för frihamnarnas del förbli vid den hittillsvarande tillämpningen med allenast de jämkningar, som framgå vid en jämförelse mellan kungörelsen den 30 maj 1930 (nr 179) och 62 § i den nya frihamnsstadgan. Den viktigaste jämkningen innebär, att även dagen för varans ankomst till frihamn kunde, med de begränsningar och under de villkor, som stadgas i 62 § tredje stycket, bli bestämmande för tullsatsen. Yrkanden i sådan riktning ha i vissa tidigare sammanhang framställts från frihamnshåll. Möjligheten till lagring enligt särskilt medgivande efter verkställd förtullning skulle också lämnas öppen.

Vid direkt förtullning i tullhamn skulle det helt förbli vid den hittillsvarande tillämpningen, varemot vid förtullning från tullager tullsatsen bleve beroende av tiden för anmälan till sådan förtullning och icke, såsom nu är fallet, av tiden för inkommandet före uppläggningsen på tullager. Handelskammarens önskemål skulle även enligt detta alternativ bli tillgodosett.

I sitt utlåtande över promemorian har *generaltullstyrelsen* till en början anført, att styrelsen syntes ha att i ärendet yttra sig uteslutande ur synpunkten av de intressen, tullverket hade att tillvarataga, och sålunda icke att ingå på frågan, huru de olika föreliggande alternativen vore att bedöma med hänsyn tagen till den inhemska produktionens intressen. Styrelsen har där efter erinrat om sitt tidigare förslag i ämnet men med beaktande av det läge, vari hithörande spörsmål numera kommit, förklarat, att ur de synpunkter, styrelsen hade att anlägga, intet syntes vara att erinra mot att göra de med avseende å *taxeändringar* gällande reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § frihamnsstadgan tillämpliga jämväl i förevarande hänseende.

Samtliga av *kommerskollegium* hörda organisationer ha uttalat sig för en ändring av säsongtullbestämmelserna. Därvid ha bland annat påtalats olä-

genheterna av den nu rådande olikformigheten vid å ena sidan förtullning från tullager samt å andra sidan direkt förtullning i tullinlandet och förtullning i frihamn. Från åtskilliga håll har jämväl framhållits angelägenheten av att undvika den skärpning i tillämpningen, som vid bibehållande av säsongtullbestämmelsernas nuvarande lydelse skulle inträda för frihamnarnas del.

Av ifrågavarande organisationer ha *Smålands och Blekinge handelskammare* samt *handelskammaren i Karlstad*, ehuru utan närmare motivering, förordat, att tillämpningen gjordes beroende av den tid, då de införda varorna utlämnades från tullverket.

De *övriga organisationerna* ha däremot förordat, att reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § frihamnsstadgan gjordes tillämpliga i fråga om säsongtullsatserna. Det har därvid framhållits, hurusom en dylik ändring skulle leda till önskad likformighet och enkelhet i tillämpningen utan att vid övergång till högre tullsats föranleda någon skärpning i förhållande till förutvarande praxis vid direkt förtullning och förtullning i frihamn. Jämväl har särskilt betonats önskvärdheten av att på detta sätt bereda möjlighet till bättre användning av frihamnarnas lagringsutrymmen. Vad åter beträffar förslaget att göra tullbeskattningen beroende av tiden för varans utlämnande från tullverket har samtidigt invänts, att dettas genomförande skulle vid övergång till högre tullsats föranleda ett utrymmande av frihamnslagren såvitt anginge de varor, som berördes av höjningen, och jämväl i övrigt innebära en försämring ur trafikens synpunkt i jämförelse med den förutvarande tillämpningen. Bland annat har erinrats, att förtullningen ofta fördröjdes vid starkare tillströmning av varor, varvid det skulle kunna inträffa, att samtidigt inkomna varor bleve förtullade efter olika tullsats till följd av omöjlighet att före övergången till högre tullsats medhinna förtullning av hela den inkomna varumängden, ett förhållande som icke kunde anses rättvist och riktigt.

Östergötlands och Södermanlands handelskammare har särskilt påyrkat ändringens vidtagande icke blott beträffande frukt utan även beträffande andra säsongtull underkastade varor.

Kommerskollegium har i anslutning till de önskemål, som från det övervägande antalet av de hörda organisationerna uttalats, förordat, att de allmänna reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § frihamnsstadgan gjordes tillämpliga i fråga om säsongtullsatserna.

Jämväl *traktatberedningen* har uttalat sin anslutning till nyssnämnda alternativ.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet yttrat sig beträffande frihamnslagringens inflytande på produktionen av inom landet odlad frukt och dennas av säsongtullens tillämpning beroende avsättning. Styrelsen anför i avseende därå bland annat:

Även om det vore både teoretiskt och praktiskt möjligt att intill mitten av augusti, då svenska äpplen och päron började föras i marknaden, kyllagra före den 1 juli inkommande äpplen, torde den därmed förenade risken vara

så stor, att en sådan åtgärd med avseende på detta fruktslag icke kunde tänkas verka i någon nämnvärd grad hämmande på den då förekommande inhemska produktionens avsättning, i varje fall icke i fråga om äpplen och päron. Någon egentlig olägenhet för den inhemska produktionen av den förutvarande tillämpningen vid övergång från lägre till högre tullsats torde sålunda knappast kunna anses föreligga.

Styrelsen yttrar emellertid vidare:

Ur den svenska fruktproduktionens synpunkt vore det givetvis bäst, om förtullning av för den inhemska marknaden avsedd frukt skulle verkställas, då den intoges i frihamn. Då emellertid ett sådant tillvägagångssätt torde strida mot frihamns egentliga syfte, syntes med hänsyn till den nu reducerade tiden för tilläggstillämpning dock något vara att vinna mot en alltför stor anhopning i spekulations syfte av frukt i frihamn, om olika förtullningsformaliteter helt uppsköttes till fruktens slutliga införsel, då varan lämnade frihamn. Lantbruksstyrelsen ansåge sig därför med hänsyn till den svenska fruktproduktionens intresse böra förorda, att sådana åtgärder i tulltekniskt avseende vidtoges, att såväl grundtull som tilläggstillämpning på frukt erlades vid införseltillfället, då varan lämnade frihamn.

För egen del har *departementschefen* anfört:

»Den föreliggande utredningen synes ha ådagalagt behovet av en jämkning av de gällande säsongtullbestämmelserna för undanröjande av den olikformighet, som påtalats redan före de nya frihamnsförfattningarnas tillkomst och nu synes än mer göra sig gällande, då formellt hinder uppkommit för vidblivande av tidigare praxis i vissa hänseenden för frihamnarnas del. Vad beträffar de utvägar, som härvid synts närmast kunna ifrågakomma, ha de i ärendet hörda myndigheterna och organisationerna övertvägande förordat alternativet att göra de med avseende å beslutade taxeändringar gällande reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § frihamnsstadgan tillämpliga även i fråga om säsongtullsatserna. För min del anser jag mig böra ansluta mig till detta alternativ. I tekniskt hänseende är det otvivelaktigt en fördel, att tillämpningen av säsongtullsatserna kommer att följa samma regler som i allmänhet gälla i fråga om tillämpningen av beslutade ändringar i tulltaxan. Därigenom undvikas även de svårigheter, som — enligt vad i yttrandena framhållits — vid trafikanhopning skulle kunna uppstå, därest tullbeskattningen i stället gjordes beroende av tiden för utlämnandet från tullverket.

Den nu förordade ändringen av säsongtullsatsernas tillämpning innebär jämväl en möjlighet att tillmötesgå frihamnarnas och handelns i ärendet berörda önskemål med avseende å lagring i frihamnarna av förtullat gods. Vad å andra sidan beträffar den inhemska produktionens intressen, synas dessa icke beröras av lagringsfrågan på sådant sätt, att några betänkligheter härutinnan behöva möta. Då nämligen ägaren av det i frihamn förtullade godset är oförhindrad att upplägga detsamma för lagring i tullinlandet, gäller frågan i själva verket endast, huruvida han skall hänvisas till att begagna denna utväg eller samtidigt få tillfälle till fortsatt anlåtande av frihamns lagerutrymmen. Den inhemska produktionens intressen lära knappast

past kunna sägas, principiellt sett, beröras av huruvida lagringen av det förtullade godset försiggår å ena eller andra stället. Att möjlighet till lagring i frihamn i förevarande fall lämnas öppen, torde också stå i full överensstämmelse med de principer, som varit vägledande vid behandlingen i samband med frihamnsförfattningarnas tillkomst av föreliggande allmänna spörsmål på detta område.

Den ändrade tillämpningen, som torde böra avse samtliga säsongtullbestämmelser, synes enklast kunna åvägabringas genom en allmän föreskrift av den innebörd, som antytts i promemorian, nämligen att i de fall, då särskild tullsats är åsatt vara som inkommer under viss del av året, skall med ändring av vad sålunda stadgats tullsatsen erhålla giltighet under ifrågavarande del av året oavsett den tidpunkt, då varan må anses ha inkommit.

Föreskriften torde böra åtföljas av en övergångsbestämmelse med syfte närmast att förebygga, att varor, som inkommit före ikraftträdandet och upplagts å tullager, vid uttagning därifrån drabbas av högre tull än enligt nu gällande bestämmelser.»

Utskottet. Vid bedömande av det föreliggande förslaget till ändring av säsongtullsatsernas tillämpning och den därmed sammanhängande frågan om lagring i frihamn av därstädes förtullat gods torde särskilt böra uppmärksammas, i vilken mån den inhemska produktionens, av departementschefen jämväl berörda intressen kunna röna inverkan av hithörande förhållanden. Av betydelse äro härvid framför allt de intressen, som hänföra sig till den inhemska fruktodlingen. För äpplen och päron utgår för närvarande, förutom grundtull med 10 kronor för 100 kg, tilläggstull med likaledes 10 kronor för 100 kg under vissa delar av året, nämligen — efter av 1935 års riksdag beslutade inskränkningar härutinnan — för päron inkommande under tiden 1 juli—30 november och för äpplen inkommande under tiden 1 juli—31 december. Övergång från högre till lägre tullbeskattning sker sålunda för päron med ingången av december månad och för äpplen med ingången av januari månad, medan övergång från lägre till högre tullbeskattning äger rum för båda varuslagen med ingången av juli månad.

Såsom framgår av utredningen i ärendet innefattar Kungl. Maj:ts förslag en eftergift åt importörerna, särskilt vad beträffar lagring i frihamn av utländsk frukt. Då förekomsten av stora lager utländsk frukt icke kan undgå att trycka priserna jämväl å svenska frukter och bär, är enligt utskottets mening sagda eftergift ägnad att ingiva vissa betänkligheter. Med hänsyn till de olägenheter, som kunna antagas uppstå för den inhemska fruktodlingen genom de år 1935 gjorda inskränkningarna i fråga om uttagande av tilläggstull å päron och äpplen, har utskottet funnit sig böra tillmäta dessa betänkligheter sådan betydelse, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa.

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 122.

Stockholm den 31 mars 1936.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärq i Katrineholm, Björnsson, Jönsson, Hjalmarsson, friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Björklund, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Anderson i Norrköping, Berg i Karlskrona, Löfvander, Larsson i Örbyhus, Björkman i Sunne, Werner i Hultsfred, Johansson i Krogstorp, Andersson i Dunker och Ljunggren.

Reservat ion.

av herrar *Bärq* i Katrineholm, *Björnsson*, *Hjalmarsson*, *Lövgren* i Boden, *Björklund*, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Berg* i Karlskrona och *Werner* i Hultsfred, som ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I likhet med departementschefen finner utskottet den föreliggande utredningen ha ådagalagt behovet av en jämkning av de gällande säsongtullbestämmelserna för undanröjande av den olikformighet, som påtalats redan före de nya frihamnsförfattningarnas tillkomst och nu synes än mer göra sig gällande, då formellt hinder uppkommit för vidblivande av tidigare praxis i vissa hänseenden för frihamnarnas del. Vad beträffar de utvägar, som härvid synts närmast kunna ifrågakomma, har departementschefen anslutit sig till alternativet att göra de med avseende å beslutade taxecändringar gällande reglerna i 145 § tullstadgan och 62 § frihamnsstadgan tillämpliga även i fråga om säsongtullsatserna. I sådant syfte innehåller det med propositionen framlagda författningsförslaget en allmän föreskrift av innebörd, att i de fall, då särskild tullsats är åsatt vara som inkommer under viss del av året, skall med ändring av vad sålunda stadgats tullsatsen erhålla giltighet under ifrågavarande del av året oavsett den tidpunkt, då varan må anses ha inkommit.

Vid bedömande av det föreliggande förslaget till ändring av säsongtullsatsernas tillämpning och den därmed sammanhängande frågan om lagring i frihamn av förtullat gods torde särskilt böra uppmärksammas, i vilken mån den inhemska produktionens, av departementschefen jämväl berörda intressen kunna röna inverkan av hithörande förhållanden. Av betydelse äro härvid framför allt de intressen, som hänföra sig till den inhemska fruktodlingen. För päron och äpplen utgår för närvarande, förutom grundtull

med 10 kronor för 100 kg, tilläggstull med likaledes 10 kronor för 100 kg under vissa delar av året, nämligen för päron inkommande under tiden 1 juli—30 november och för äpplen inkommande under tiden 1 juli—31 december. Övergång från högre till lägre tullbeskattning sker sålunda för päron med ingången av december månad och för äpplen med ingången av januari månad. Därest vid dessa övergångar importen av utländsk frukt till den lägre tullen medför svårigheter för avsättningen av svensk frukt, lär enligt vad av utredningen framgår detta förhållande i varje fall icke nämnvärt påverkas av huruvida övergångarna regleras i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag eller enligt ettdera av de båda övriga alternativ, som föreligga till övervägande. Vad övergången från högre till lägre tullbeskattning beträffar, saknas därför anledning att, av hänsyn till den inhemska fruktodlingens intressen, framför Kungl. Maj:ts förslag förorda något av de båda nyssnämnda alternativen.

Vad härefter angår övergången den 1 juli från lägre till högre tullbeskattning av päron och äpplen, kan det visserligen förefalla, som om ett godtagande av något av sagda två alternativ i stället för Kungl. Maj:ts förslag skulle mera tillgodose den inhemska produktionens intressen. Beträffande den fråga, som i detta sammanhang närmast tilldragit sig intresset, nämligen frågan om lagring efter förtullning i frihamn, förhåller det sig emellertid, såsom departementschefen framhållit, i själva verket så, att ägaren av det i frihamn förtullade godset är oförhindrad att upplägga detsamma för lagring i tullinlandet, i följd varav frågan endast gäller, huruvida ägaren skall hänvisas till att begagna denna utväg eller samtidigt få tillfälle till fortsatt anlåtande av frihamnens lagerutrymmen. Härtill fogar departementschefen den anmärkningen, att den inhemska produktionens intressen knappast lära kunna sägas, principiellt sett, beröras av huruvida lagringen av det förtullade godset sker på ena eller andra stället. För övrigt torde över huvud förefintliga möjligheter till lagring i frihamn eller annorstädes av förtullad frukt, som hit anlant före den 1 juli, icke kunna antagas medföra någon nämnvärd inverkan i konkurrenshänseende för den inhemska produktionens del, då det, såsom även lantbruksstyrelsen antager, lär vara förenat med alltför stor risk att upplagra under våren från södra halvklotet inkommande frukt i större mängder än som kunna beräknas vinna avsättning, innan den till kvaliteten överlägsna, nyskördade svenska frukten börjar komma i marknaden.

Med stöd av det anförda och vad utredningen i ärendet i övrigt innehåller får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts föreslagna proposition nr 122, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående giltighetstiden för vissa tullsatser.»